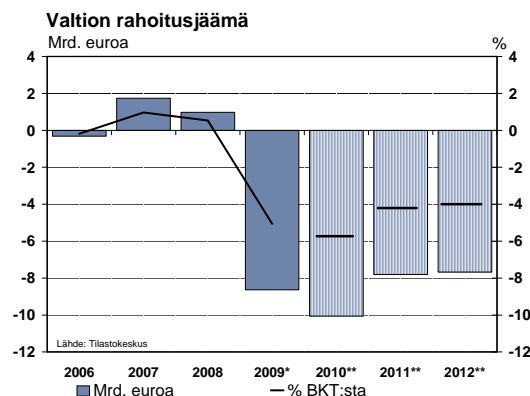
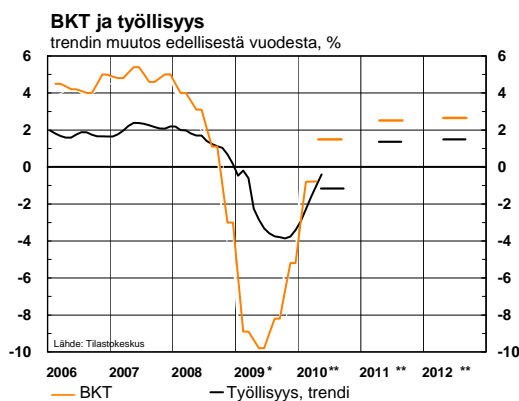

Suhdannekatsaus 1/2010

23.6.2010

- Huolimatta kuluvan vuoden heikosta ensimmäisestä neljänneksestä Suomen talous lähtee tänä vuonna kasvuun kotimaisen kysynnän ja viennin tukemana. BKT:n kasvuksi vuodelle 2010 ennustetaan 1,5 % ja seuraaville kahdelle vuodelle noin 2,5 %.
- Maailmantalous on toipunut nopeasti finanssikriisiä seuranneesta pudotuksesta ja maailmankaupan kasvu on varsin nopeaa seuraavien kahden vuoden aikana. Euroalueen kasvu jää kuitenkin vaatimattomaksi.
- Työllisyys on ollut alkuvuonna odotettua parempi, mutta se heikkenee edelleen. Työttömyysasteen ennustetaan nousevan tänä vuonna 9,5 prosenttiin ja työllisyysasteen laskevan vajaaseen 68 prosenttiin.
- Yksityiset investoinnit supistuvat vielä kuluvana vuonna, mutta vuosina 2011 ja 2012 niiden ennustetaan lisääntyvän. Kotitalouksien tulojen kasvu nopeutuu tänä vuonna, sillä palkka- ja omaisuustulot kääntyvät nousuun. Vuosina 2011 ja 2012 ansiotulojen kasvu nopeutuu edelleen työllisyyden kääntyessä kasvuun. Yksityisen kulutuksen ennustetaan palaavan 2-3 prosentin kasvu-uralle.
- Ennusteajanjakson aikana kotimaiset hintapaineet ovat maltilliset. Tuonti- ja tuottajahintojen nousun johdosta inflaatio kiihtyy ensi vuonna 2½ prosenttiin.
- Huolimatta talouskasvun kiihtymisestä julkisen talouden alijäämä syvenee 3,2 prosenttiin BKT:sta. Valtion alijäämä kasvaa 5,7 prosenttiin kuluvana vuonna. Valtiontalous pysyy selvästi alijäämäisenä myös vuosina 2011 ja 2012 ja velanottotarve on molempina vuosina noin 8 mrd. euroa.

Pienillä avoimilla talouksilla, kuten Suomella, ei ole mahdollisuuksia suojautua globaaleja kysyntäshokkeja vastaan. Suomen talous oli ennen kriisiä kansainvälisesti vertailtuna hyvässä kunnossa. Kysyntäjohteinen taantuma vaikutti Suomen talouteen erittäin nopeasti ja voimakkaasti – vuonna 2009 BKT aleni 8 % ja sen seurauksena julkinen talous kääntyi ylijäämäisestä alijäämäiseksi. Kysynnän puutteesta johtuvat taantumukset ovat yleensä kohtalaisen lyhytikäisiä. Näin näyttäisi olevan tälläkin kertaa. Huolimatta kuluvan vuoden ensimmäisen neljänneksen pudotuksesta Suomen talous

lähtee kasvu-uralle ja BKT:n nousuksi tälle vuodelle ennustetaan 1½ prosenttia. Ennuste pitää sisällään näkemyksen talouden ripeästä kasvusta vuoden jälkipuoliskolla. Vuonna 2011 talouden kasvuksi ennustetaan 2½ prosenttia. Tällä kertaa kasvun moottorina on suurelta osin kotimainen kysyntä.

Rahoitusmarkkinoilla jatkuva epävarmuus muodostaa selvän riskin ennusteelle, etenkin kun epävarmuus kohdistuu etupäässä Suomen päävientimarkkinoille Eurooppaan. Epävarmuuden vallitessa taloudellisten toimijoiden suunnitteluhorisontti lyhenee ja kasvupotentiaalia jää käyttämättä. Uskotavan, epävarmuutta vähentävän ja koordinoitun talouspolitiikan rooli korostuu nykyisessä suhdanetilanteessa. Ennusteen pohjalla on oletus rahoitusmarkkinoiden asteittaisesta rauhoittumisesta sekä kasvua tukevasta kevyestä rahapolitiikasta.

MAAILMANTALOUS JATKAA ELPYMISTÄÄN

Maailmantalouden elpyminen jatkuu ripeänä. Arvioimme maailman ostovoimakorjatun bruttokansantuotteen kasvavan tänä ja ensi vuonna yli 4 %. Nopean kasvun taustalla ovat osaltaan voimakkaat tuki- ja elvytystoimet, joilla hallitukset ovat paikanneet lamassa supistunutta yksityistä kysyntää, mutta erityisesti kehittyvissä maissa myös yksityinen kysyntä tulee olemaan vahvaa. Kasvun painopiste on kehittyvissä maissa kuten Kiinassa, jonka talouden ennustetaan kasvavan yli 9 % tänä vuonna ja noin 9 % ensi vuonna.

Maailmankaupan kasvu jatkuu nopeana. Maailmalla kapasiteettien käyttöasteet alkavat jo saavuttaa lamaa edeltänyttä tasoaan, mikä osaltaan hidastaa kaupan kasvua. Maailmankaupan ennustetaan kasvavan tänä vuonna 11 % ja ensi vuonna 8 %. Kehittyvien maiden tuonti on jo ylittänyt lamaa edeltävän tason. Suomi on menettänyt markkinaosuuttaan maailmankaupassa jo ennen finanssikriisiä, mutta myös sen viimeaikaisessa ripeässä toipumisessa.

Myös **Yhdysvaltain** talous on toipunut nopeasti. Yhdysvalloissa finanssimarkkinoiden syvyys on vaimentanut pankkikriisin vaikutuksia reaalityalouden aktiviteettiin. Kasvuksi tälle vuodelle ennustetaan yli 3 % ja ensi vuodeksi noin 3 %. Yhdysvaltain kasvun odotetaan hidastuvan muun muassa pahenevan työttömyyden ja julkisen talouden mittavien sopeuttamistarpeiden vuoksi.

EUROALUEEN KASVU YHÄ HIDASTA

Euroalueen kasvu kuitenkin matelee ja sen arvioidaan kiihtyvän vain hitaasti. Kasvuksi ennustetaan tänä vuonna reilu prosentti ja ensi vuonna vajaa kaksi prosenttia. Myös tuonti euroalueelle jää heikoksi. Tänä ja ensi vuonna kasvua yhtäältä hidastavat julkisten vajeiden vakautustoimet mutta toisaalta kasvua kohentaa euron heikkeneminen. Nämä vaikutukset karkeasti ottaen kompensoivat toisensa. Keskipitkällä aikavälillä julkisen talouden vakautustoimet piristävät euroalueen näkymiä, kun syntyy paremmin tilaa yksityisille investoinneille ja kun kotitaloudet rohkaistuvat kuluttamaan.

Venäjän kasvun ennustetaan kiihtyvän reiluun 5 %:iin tänä vuonna ja hidastuvan hieman keskipitkällä aikavälillä. Venäjän kasvua tukee öljyn korkealla pysyttelevä hintataso ja kapasiteetin alhainen käyttöaste, joskin talouden jäykkyydet, valtion ohjailu ja protektionistiset toimet hidastavat kasvua keskipitkällä aikavälillä. Myös Ruotsin talous elpyy nopeasti; tänä vuonna kasvua kertyy yli 2 % ja ensi vuonna noin 3 %.

Kansainvälisen talouden ennusteeseen sisältyy riskejä molempiin suuntiin. Vielä ei ole selvää millaiselle tasolle riskilisät asettuvat finanssikriisin jälkeen. Alhaisiksi asettuvat riskilisät saattavat kiihdyttää investointeja ja hyödyttää vientiämme. Julkisten talouksien laajat vakautustoimet saattavat lyhyellä aikavälillä supistaa kysyntää ja pahentaa työttömyyttä, mutta voivat keskipitkällä aikavälillä kohentaa kuluttajien ja yritysten luottamusta ja luoda edellytyksiä yksityisen kysynnän kasvulle. Maailmantalouden negatiiviset riskit liittyvät talouskasvun haurauteen, julkisen sektorin velkaantumiseen, työttömyyslukujen hitaaseen korjautumiseen ja epävarmuuteen rahoitusmarkkinoiden kehitymisestä.

SUOMEN VIENTIKYSYNNÄN ODOTETAAN VAHVISTUVAN

Ulkomaankauppa jatkui erittäin laimeana kuluvan vuoden ensimmäisen neljänneksen ajan. Huhtikuussa kansainvälisen talouskasvun ja euron arvon heikkenemisestä, mutta myös maaliskuisen ahtaajien lakon ajalta siirtyneistä toimituksista, seurannut vientikysynnän vilkastuminen alkoi näkyä viennissä. Vientiä kasvattivat huhtikuussa erityisesti metsäteollisuus sekä metallien vienti. Yritysten vientitilaukset ovat lisääntyneet, vaikka eivät vielä yllä normaalitasolle. Tuonti pysyi huhtikuuhun asti vähäisenä, vaikka hintojen nousu kohotti tuonnin arvoa. Kotitalouksien kulutuskysynnän ja teollisuustuotannon välituotekäyttö nostavat vuoden mittaan tuontitarvetta, mutta investointitavaroiden tuonti pysyy vaisuna.

Maailmanmarkkinahintojen nousu nostaa tänä vuonna sekä vienti- että tuontihintoja, mutta tuontihinnat nousevat vientihintoja jyrkemmin mm. energian suuren tuontiosuuden takia. Vaihtosuhteen jatkuva heikkeneminen johtaa kauppa- ja vaihtotaseiden supistumiseen koko ennustejaksolla. Vienti lisääntyy tänä vuonna 5 ½ % ja tuonti 3½ %. Kahden seuraavan vuoden aikana molempien kasvu jatkuu melko vakaana hidastuen kansainvälisen kysynnän laimentuessa jonkin verran vuoteen 2012 mennessä.

Sekä **kauppataseen** että **vaihtotaseen** ylijäämät ovat vuoden 2008 korkealta tasolta jatkuvasti supistuneet eikä lähitulevaisuus tee trendiin poikkeusta, koska Suomen asema vientimarkkinoilla on heikentynyt ja vaihtosuhteen huononeminen jatkuu. Kumpikin tase pysyy kuitenkin edelleen ylijäämäisenä, mutta kauppataseen ylijäämän BKT-osuus painuu ennustejaksolla yhteen prosenttiin ja vaihtotaseen puoleen prosenttiin.

TUOTANTO ELPYY VIENNIN VAUHDITTAMANA...

Tehdasteollisuuden tuotanto nousi tämän vuoden ensimmäisellä neljänneksellä niukasti vuodentaikaista suuremmaksi ja huhtikuussa kasvu vilkastui edelleen. Metalliteollisuudessa kasvu on ennen muuta metallien jalostuksen varassa, mutta metsä- ja kemianteollisuudessa on jo päästy selvään nousuun. Vuosina 2011-2012 sekä kotimaisten että ulkomaisten investointien käynnistyminen voimistaa metalliteollisuuden tuotteiden kysyntää, kun taas metsä- ja kemianteollisuudessa nopein kasvuvaihe on jo koettu. Tehdasteollisuuden tuotanto lisääntyy tänä vuonna 4½ %. Ensi vuonna kasvu nopeutuu 6 prosenttiin, mutta alkaa sitten jälleen hidastua. Vuoden 2008 tuotannon määrää ei näinä vuosina saavuteta.

Palvelualojen tuotanto pysyi vuoden ensimmäisellä neljänneksellä viime vuoden lopun tasolla. Vaikka tuotannon määrä ei kasvanut, on palveluyritysten liikevaihto jo kääntynyt kasvuun, vajaa prosentti edellisestä neljänneksestä, ja palvelualojen työllisyys on lisääntynyt. Myös odotukset tulevasta ovat käyneet aiempaa myönteisemmiksi ja palveluyritysten luottamus sekä työllisyysodotukset ovat viime kuukausina elpyneet selvästi. Samalla tavoin vähittäiskaupan luottamus ja myyntiodotukset viittaavat kotimaan kaupan vahvistumiseen. Erityisesti uusimmat havainnot ensirekisteröintien kehityksestä osoittavat kaupan kasvun vilkastumiseen. Kuluvana vuonna palvelutuotannon arvioidaan kääntyvän ½ prosentin kasvuun. Ensi ja seuraavana vuonna palvelujen kasvun odotetaan vahvistuvan. Kuluttajapalveluiden elpymistä tukee kotitalouksien ostovoiman sekä työllisyyden kasvu. Teollisuustuotannon ja rakentamisen vilkastuessa myös liike-elämän ja liikenteen palveluiden odotetaan elpyvän.

...MUTTA INVESTOINNIT ELPYVÄT VASTA KAPASITEETIN KÄYTÖN LISÄÄNTYESSÄ

Yksityisten investointien ennustetaan supistuvan kuluvana vuonna 2 %, mutta lisääntyvän 5 % vuonna 2011 ja 4 % vuonna 2012 käyttöasteiden noustessa. Julkisia investointeja tehdään vuonna 2010 yhtä paljon kuin edellisenä vuonna, mutta ne vähenevät vuonna 2011.

Investointien väheneminen on hidastunut alkuvuonna erityisesti vilkastuneen asuinrakentamisen takia. Asuntorakentamisen ja asuntomarkkinoiden epävarmuustekijät näyttävät pienentyneen, korot ovat pysyneet matalina ja asuntojen hinnat ovat palautuneet taluskriisiä edeltäneelle tasolle sekä kehitysuralle. Asuntojen aloitusten ennustetaan lisääntyvän tänä vuonna selvästi, ja saavutetun määrän arvioidaan pysyvän tai jopa hieman lisääntyvän myöhempinä ennustevuosina. Myös asuntojen korjausrakentaminen on kuluvana vuonna vilkasta, mutta tuskin lisääntyy enää paljoakaan lähivuosina. Vuonna 2010 muu talonrakentaminen vähenee viime vuodesta, mutta lisääntyy vuosina 2011 ja 2012 vilkastuneen talouden aktiviteetin myötä. Maa- ja vesirakentamisen odotetaan kääntyvän kasvuun vasta 2011 ja 2012 muiden investointityyppien vetämänä. Kuluvana vuonna kone- ja laiteinvestointien arvioidaan supistuvan, sillä taloudessa on edelleen kapasiteettia vajaakäytössä. Teollisuudessa kapasiteetin käyttöaste kohonnee kysynnän elvyttyä vuoden 2010 loppua kohden, mikä johtaa lisääntyneisiin kone- ja laite-investointeihin vuosina 2011 ja 2012.

TYÖLLISYYDEN KEHITYS ODOTETTUA PAREMPAA

Työllisyydessä on mennyt alkuvuonna odotettua paremmin. Työttömyyden kasvuvauhti on hidastumassa ja heikkoja merkkejä työpanoksen kysynnän elpymisestä on jo nähtävissä. Työllisyystilanne heikkenee kuitenkin edelleen. Työllisiä oli toukokuussa vielä 13 000 vähemmän ja työttömiä lähes yhtä paljon vähemmän kuin vuotta aiemmin. Toisaalta työvoimaan kuulumattomien määrä oli kasvanut 43 000 henkilöllä. Työvoimapolitiittisten toimenpiteiden piirissä olevien määrä oli kasvanut 91 000:een, mikä on suhteessa työvoimaan 3½ %. Toisaalta ryhmä- ja henkilökohtaiset lomautukset ovat vähenemässä. Lähikuukausien työttömyys- ja työllisyysluvut ovat ratkaisevia arvioitaessa koko kuluvan vuoden kehitystä: ilman kohtuullisen suurta kesä- ja harjoittelutyöpaikkojen tarjontaa ei vuodesta 2010 tule kovinkaan hyvää. Riski huonompaan suuntaan myös kasvaa, jos vuoden loppupuoliskolla vain pieni osa työvoimapolitiittisessa koulutuksessa olevista työllistyy tai löytää jatkokoulutuspaikan toimenpiteen jälkeen useimpien jäädessä työttömiksi.

Taloukasvun käynnistyminen vaikuttaa vasta viiveellä työllisyyteen, koska yrityksissä työllistetään ensin oma, mahdollisesti lomautettu, työvoima ja vasta sen jälkeen käynnistetään uusrekrytoinnit. Työpanos työtunteina mitattuna kasvaa jo tänä vuonna, mutta työllisten määrä vähenee edelleen. Työttömyysasteen odotetaan nousevan 9,5 prosenttiin ja työllisyysasteen laskevan vajaaseen 68 prosenttiin.

Talouden vähittäinen elpyminen ja sitä tukenut finanssipolitiikka alkavat v. 2011 jo vaikuttaa työmarkkinoilla. Sekä teollisuuden että palvelujen työpaikat lisääntyvät. Työttömyysaste alenee 8,9 prosenttiin ja työllisyysaste nousee 68,8 prosenttiin. Työikäisen 15 - 64 -vuotiaan väestön määrä on nyt kääntymässä laskuun, ja vuodesta 2011 lähtien väheneminen on noin 10 000 - 20 000 henkilöä vuodessa siirtolaisuudesta riippuen. Väestökehityksen käänne voi johtaa työvoiman niukkuuteen joillakin aloilla ja alueilla. Samanaikaisesti monen työttömyys uhkaa pitkittyä, minkä seurauksena pitkäaikaistyöttömien määrä kasvaa

YKSITYISEN KULUTUKSEN KASVU NOPEUTUU

Yksityinen kulutus notkahti lähes vuoden kestäneen kasvun jälkeen tammi-maaliskuussa. Kotitalouksien kulutusmenot supistuivat alkuvuonna ½ % viime vuoden lopusta, kun kestokulutustavaroiden ja palveluiden hankinnat jäivät niukoiksi. Kuluttajien luottamus oman talouden kehitykseen on kuitenkin säilynyt hyvänä, vaikka luottamus Suomen talouden kehitykseen notkahti toukokuussa. Kotitalouksien tulojen kasvu nopeutuu tänä vuonna sillä palkka- ja omaisuustulot kääntyvät kasvuun eikä tuloverotus keskimäärin kiristy. Ensi ja seuraavana vuonna palkkatulojen kasvu nopeutuu kun työllisyys kääntyy kasvuun, joten kulutuksen kasvulle on hyvät perusteet. Kevään aikana kulutus onkin kääntynyt takaisin kasvu-uralle, sillä erityisesti kestokulutus on lisääntynyt ja päivittäistavaroiden hankinnat ovat jatkuneet vilkkaina. Viime vuotta vilkkaamman asuntokaupan seurauksena myös puolikestävien tavaroiden kulutus kasvaa. Heikosta alkuvuodesta huolimatta yksityinen kulutus lisääntyy tänä vuonna pari prosenttia ostojen lisääntyessä talven notkahduksen jälkeen. Kotitalouksien säästäminen kääntyy ensi vuonna laskuun ja kulutuksen kasvu nopeutuu vajaaseen kolmeen prosenttiin vuonna 2012.

HINTAPAINEEET PYSYVÄT MALTILLISINA

Viime vuoden syksyllä käynnistyneen neuvottelukierroksen sopimuskorotusten kustannusvaikutus on kuluvana vuonna jäämässä maltilliseksi, alle 1 %. Noin puolet vuoden 2010 **ansiotason** noususta selittyikin edellisellä neuvottelukierroksella sovittujen ja viime vuoden loppuun ajoittuneiden palkankorotusten perinnöllä. Kesään mennessä sovituissa työ- ja virkaehtosopimuksissa palkkaratkaisuja on pääasiassa tehty vain vuodeksi kerrallaan. Kuluvallekin vuodelle ajoittuvia palkkaratkaisuja on auki, minkä vuoksi ansiokehitystä on poikkeuksellisen hankalaa ennakoida. Palkansaajien ansioiden arvioidaan nousevan kuluvana vuonna 2,6 %. Ensi vuoden sopimustilanteen ollessa niin ikään auki on vaikea ennakoida missä määrin talouden nousun käynnistyminen ja työllisyyden paraneminen vaikuttavat toisaalta yritysten palkanmaksukykyyn ja toisaalta palkankorotuspaineisiin työmarkkinoilla. Valtiovarainministeriö arvioi ansioiden nousun kiihtyvän ensi vuonna 2,8 prosenttiin, ja seuraavana vuonna 3 prosenttiin.

Yksikkötyökustannusten vuosien 2008 ja 2009 poikkeuksellisen nopea nousu taittuu kuluvana vuonna, kun työn tuottavuuden kasvu vähitellen elpyy. Myös työkustannusten nousu maltillistuu. Kuluvana vuonna yksikkötyökustannukset eivät juuri nouse. Vuosina 2011 ja 2012 niiden arvioidaan nousevan noin kahden prosentin vauhtia.

Suomen **kuluttajahinnat** eivät kansallisen hintaindeksin mukaan nousseet viime vuonna lainkaan. Kuluvana vuonna hintojen arvioidaan nousevan 1½ %. Kotimaisia hintapaineita ei juuri ole. Sen sijaan maailmanmarkkinahintojen voimakkaan nousun ja euron heikkenemisen myötä tuonti- ja tuottajahinnat ovat alkuvuonna kääntyneet jyrkkään nousuun. Vuonna 2011 kuluttajahinnat nousevat keskimäärin noin 2½ % seuraten tuonti- ja tuottajahintojen nousua. Välillinen verotus nostaa niin ikään kotimaisia hintoja sekä tänä että ensi vuonna. Vuonna 2012 kuluttajahinnat nousevat noin 2 prosentin vauhtia.

JULKISEN TALOUDEN RAHOITUSASEMA PYSYY HEIKKONA

Taluskriisin seurauksena **julkisen talouden** rahoitusasema heikkeni viime vuonna poikkeuksellisen voimakkaasti kokonaistuotannon supistuessa ja työttömyyden kääntyessä nousuun. Tänä vuonna talouskasvun viriämisestä huolimatta alijäämä syvenee edelleen 3,2 prosenttiin suhteessa kokonaistuotantoon. Työttömyyden lisääntyminen ja elvyttävät toimenpiteet heikentävät julkisen talouden rahoitusasemaa. Vuonna 2011 talouskasvun nopeutuessa, verotuksen kiristyessä ja sosiaaliturvamaksujen noustessa julkisen talouden rahoitusasema vahvistuu tuntuvasti. Julkinen velkasuhde jatkaa kuitenkin valtion ja kuntien velanoton vuoksi edelleen nousua ja sen BKT-osuus ylittää 51 prosenttiin.

Taloudellisen aktiviteetin heikkeneminen on näkynyt erityisesti valtiontaloudessa, joka pitää sisälleen suhdanneherkimmät veroerät. Tänä vuonna verotulot kääntyvät nousuun talouskasvun elpessä. Verotulojen kasvua vahvistaa arvonlisäverotuksen kiristäminen. Valtion alijäämä kasvaa kuitenkin

vielä tänä vuonna 5,7 prosenttiin suhteessa kokonaistuotantoon. Vuonna 2011 talouskasvun nopeutuminen, menojen kasvun hidastuminen ja energiaverotuksen kiristäminen supistavat valtion alijäämän 4,2 prosenttiin ja valtiontalous pysyy selvästi alijäämäisenä myös vuonna 2012. Valtion velanottotarve säilyy siten ensi vuonna ja vielä seuraavanakin noin 8 mrd. eurossa.

Taluskriisin aiheuttamat vauriot **kuntatalouteen** näyttäisivät jäävän pelättyä pienemmiksi. Kuntien talous pysyy vielä kuluvana vuonna kireänä, kun kunnallisveron tuotto alenee heikon työllisyystilanteen myötä. Alkuvuoden tilastojen perusteella alijäämä ei kuitenkaan kasva, kun kuntien menokehitys on ollut palvelujen ostoja lukuun ottamatta maltillista ja mm. kuntien yhteisöverotulot ovat lisääntyneet tuntuvasti. Valtion toimenpiteet, mm. yhteisövero-osuuden nosto ja kansaneläkemaksun poisto, ovat vahvistaneet kuntataloutta merkittävästi akuutin kriisin aikana.

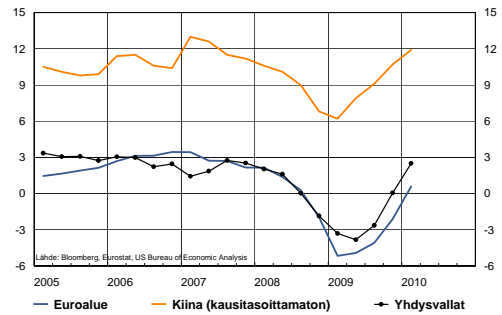
Lähivuosien osalta kuntien verotulojen kasvunäkymät ovat osoittautumassa aiempaa paremmiksi. Kuntien menopaineet ovat kuitenkin suuret, ja erityisesti investointien odotetaan pysyvän korkealla tasolla. Kuntatalouden tasapainon koheneminen ja tarvittavien investointien turvaaminen ilman velan jatkuvaa kasvua edellyttävät sitä, että kulutusmenojen kasvu pysyy jatkossa erittäin maltillisena.

Sosiaaliturvarahastojen ylijäämä supistuu tänä vuonna 2,9 prosenttiin suhteessa kokonaistuotantoon lähinnä nopeasti kasvavien työttömyysturvaan liittyvien menojen takia. Talouden suhdannekäänne kuitenkin kasvattaa palkkasummaa, mikä yhdessä sosiaalivakuutusmaksujen nousun kanssa lisää sosiaaliturvarahastojen maksutuloja. Työeläkemenojen kasvu kiihtyy lähinnä indeksikorotusten takia ensi vuodesta alkaen. Sosiaaliturvarahastojen ylijäämän ennustetaan olevan 3,1 % BKT:stä vuonna 2011 ja vahvistuvan edelleen vuonna 2012.

Kansainvälinen talous

Maailmantalouden elpyminen jatkuu ennakoitua ripeämpänä, erityisesti kehittyvissä maissa kuten Kiinassa. Myös Yhdysvaltain talous on noussut nopeasti lamasta. Euroalueen kasvu kuitenkin matelee ja sen arvioidaan kiihtyvän varsin hitaasti. Maailmankauppa on toipunut ja kehittyvien maiden tuonti jo ylittää lamaa edeltävän tason. Suomi on menettänyt markkinaosuuttaan maailmankaupassa.

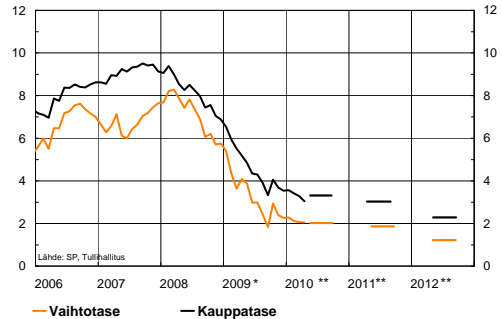
BKT
määrän muutos edellisen vuoden vastaavasta neljänneksestä
kausitasoitettu, %

Suomen talouskehitys

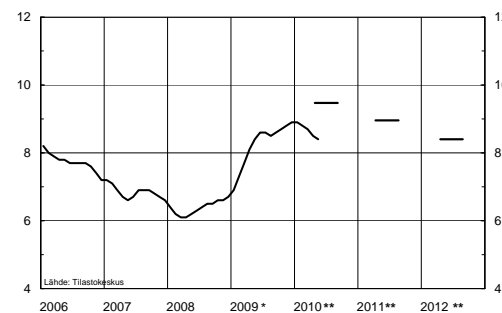
Sekä kauppataseen että vaihtotaseen ylijäämät ovat vuoden 2008 huipputasolta jatkuvasti supistuneet eikä lähitulevaisuus tee trendiin poikkeusta, koska Suomen asema vientimarkkinoilla on heikentynyt ja vaihtosuhteen huononeminen jatkuu. Kumpikin tase pysyy kuitenkin edelleen ylijäämäisenä, mutta kauppataseen ylijäämän BKT-osuus painuu ennustejaksolla yhteen prosenttiin ja vaihtotaseen puoleen prosenttiin.

Ulkoisen tasapaino
miljaridia euroa, 12 kk:n liukuva summa

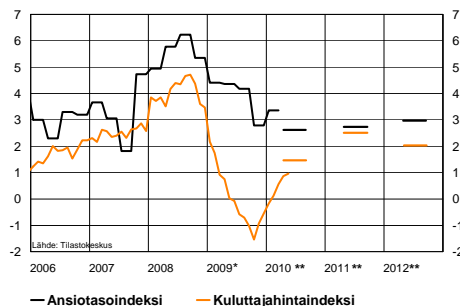
Työttömyysaste nousee vielä tänä vuonna ja saavuttaa huipunsa kuluvan vuoden aikana. Vuosikeskiarvona mitattuna työttömyysasteeksi vuodelle 2010 ennustetaan 9,5 %. Ennustehorisontin lopulla talouden toipuessa työllisten määrä alkaa kasvaa ja työttömyys vähetä.

Työttömyysaste
trendi, % työvoimasta

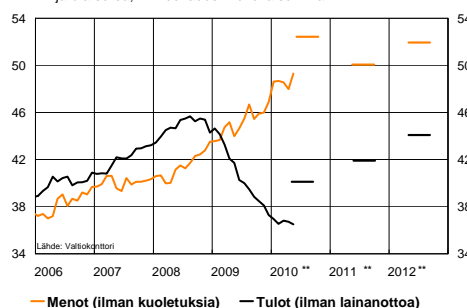
Palkansaajien ansioiden arvioidaan nousevan kuluvana vuonna 2,6 %. Kun inflaatio samanaikaisesti kiihtyy n. 1½ %:iin, reaaliensiot kasvavat reilun prosentin verran. Ansioiden nousun arvioidaan vuosina 2011 ja 2012 hieman kiihtyvän, lähelle 3 prosenttia. Vuonna 2011 reaaliensiot nousevat vain marginaalisesti ja vuonna 2012 noin prosentin verran.

Kuluttajahinta- ja ansiotasoindeksi
muutos edellisestä vuodesta, %

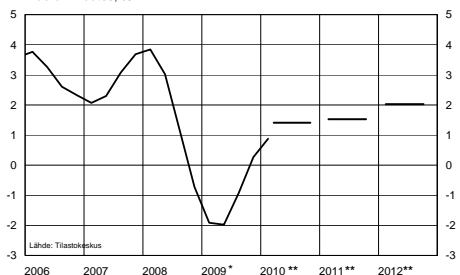
Valtion saamat tulot supistuivat tammi-toukokuussa 5½ % viime vuoden vastaavasta ajankohdasta. Valtion tuloveron tuotto jäi alkuvuonna 13 % pienemmäksi vuoden takaiseen verrattuna. Valtion saamaa verokertymää pienentää osaltaan se, että valtion osuutta yhteisöverosta muutettiin viime vuoden keväänä kuntien rahoitusaseman vahvistamiseksi. Arvonlisäverokertymä jäi alkuvuonna vastaavasti 1½ % pienemmäksi, mitä selittää viime vuoden loppupuolella ajoitettu elintarvikkeiden verokannan alentaminen. Tammi-toukokuussa valtion menot lisääntyivät noin 14½ %. Alkuvuonna budjettitalouden menoja kasvattavat ajoitustekijät, jotka liittyvät mm. tulonsiirtoihin kunnille sekä yliopistouudistukseen.

Budjettitalouden tulot ja menot
miljardeja euroa, 12-kuukauden liukuva summa

Yksityisten kulutusmenojen kasvu palautuu kestokulutuksen vetämänä alkutalven notkahduksen jälkeen ja nopeutuu yhtäältä tulojen kasvun nopeutuessa ja toisaalta säästämisen kääntyessä laskuun ensi ja seuraavana vuonna. Myös julkinen kulutus (lähinnä koulutus-, sosiaali- ja terveyspalvelut) lisääntyy kuntien rahoitusaseman kohentuessa jonkin verran ensi ja seuraavana vuonna.

Kulutus
määrän muutos, %

Lisätietoja

Suhdanneyksikön päällikkö Mika Kuismanen, puh (09) 160 34865
GSM 040 502 5107
Neuvotteleva virkamies Harri Kähkönen, puh (09) 160 33194
Julkinen talous
Vakausyksikön päällikkö Sami Yläoutinen, puh (09) 160 34706
GSM 040 735 1778

<http://www.vm.fi/julkaisut>

Keskeiset ennusteluvut

	2009*	2008*	2009*	2010**	2011**	2012**
	mrd. euroa	määrän muutos, prosenttia				
Bruttokansantuote markkinahintaan	169	1,2	-8,0	1,5	2,5	2,6
Tavaroiden ja palvelujen tuonti	58	6,6	-21,5	3,7	4,2	3,5
Kokonaistarjonta	227	2,8	-12,8	2,0	3,0	2,8
Tavaroiden ja palvelujen vienti	62	6,5	-24,0	5,5	5,3	4,1
Kulutus	137	2,0	-1,3	1,3	1,5	2,0
yksityinen	94	1,7	-2,1	2,0	2,0	2,7
julkinen	43	2,7	0,7	-0,1	0,2	0,5
Investoinnit	34	-0,2	-13,9	-1,9	3,7	3,2
yksityiset	29	-0,2	-16,3	-2,2	4,7	3,7
julkiset	5	-0,7	4,0	-0,1	-2,2	0,0
Kokonaiskysyntä	227	2,8	-12,8	2,0	3,0	2,8
kotimainen kysyntä	166	1,0	-7,3	0,9	2,1	2,3

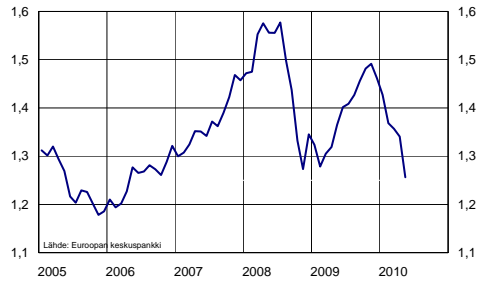
	2008*	2009*	2010**	2011**	2012**
Palvelut, määrän muutos, %	1,5	-4,1	0,5	1,9	1,9
Koko teollisuus, määrän muutos, %	0,1	-19,9	5,1	5,4	4,3
Työn tuottavuus, muutos, %	-0,3	-3,1	1,0	1,0	0,5
Työlliset, muutos, %	1,6	-2,9	-1,1	1,3	1,5
Työllisyysaste, %	70,6	68,3	67,7	68,8	70,0
Työttömyysaste, %	6,4	8,2	9,5	8,9	8,3
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	4,1	0,0	1,5	2,5	2,0
Ansiotasoindeksi, muutos, %	5,5	3,9	2,6	2,8	3,0
Vaihtotase, mrd. euroa	6,4	2,1	2,0	1,8	1,2
Vaihtotase, % BKT:sta	3,5	1,2	1,1	0,9	0,6
Lyhyet korot (Euribor 3 kk), %	4,8	1,2	0,8	2,0	3,8
Pitkät korot (valtion obligaatiot, 10 v), %	4,3	3,7	3,3	4,0	4,5
Julkisyhteisöjen menot, % BKT:sta	49,5	55,6	56,2	55,4	55,2
Veroaste, % BKT:sta	43,1	42,9	42,9	43,9	44,1
Julkisyhteisöjen rahoitusjäämä, % BKT:sta	4,1	-2,4	-3,2	-1,3	-0,9
Valtion rahoitusjäämä, % BKT:sta	0,5	-5,1	-5,7	-4,2	-4,0
Julkisyhteisöjen bruttovelka (EMU), % BKT:sta	34,2	44,0	49,7	51,0	52,6
Valtionvelka, % BKT:sta	29,5	37,6	43,4	45,8	47,7

Lähteet:

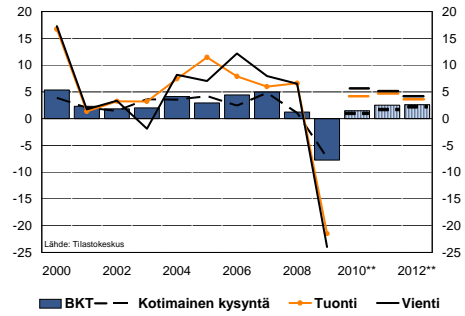
Tilastokeskus, Suomen Pankki, EU, OECD

Ennusteet: Valtiovarainministeriön kansantalousosasto

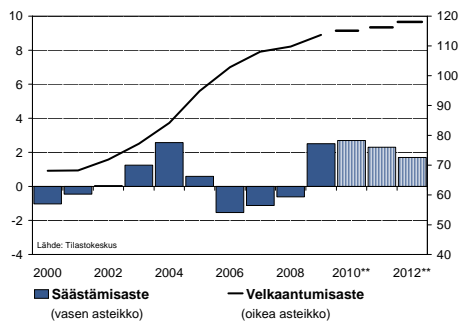
Valuuttakurssi EUR/USD

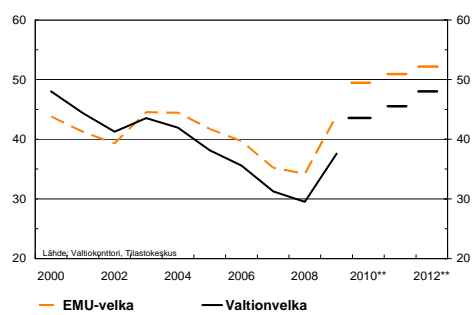
Kysyntä ja tarjonta määrän muutos, prosenttia

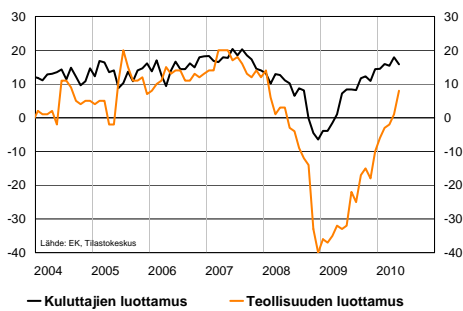
Kotitalouksien säästäminen ja velkaantuminen osuus käytettävissä olevista tuloista, prosenttia

Julkisyhteisöjen EMU-velka ja valtionvelka suhteessa BKT:een, prosenttia

Teollisuuden ja kotitalouksien luottamus saldo

Lyhyet korot ja asuntojen reaalihinnat prosenttia ja muutos edellisestä vuodesta, %

